

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004078

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-11-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поліщук Андрій Сергійович

2. Andrii Polishchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 12-11-2025

Спеціальність за освітою: Спеціаліст з правознавства

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10961

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.61

Тема дисертації:

1. Розвиток економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції
2. The development of the economic space of Ukrainian regions under the terms of global competition

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено узагальненню теоретичних і обґрунтуванню методичних засад, розробці практичних рекомендацій щодо розвитку економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції. Запропоновано трансформацію підходів до розвитку економічного простору регіонів України на основі концепції міського видобутку, програмної локалізації, «розумного» територіального розвитку, міжрегіонального партнерства та ефективної міжтериторіальної взаємодії різнорівневих адміністративно-територіальних одиниць. До основних ознак сучасного економічного простору в роботі віднесено: гнучкість форм самоорганізації, самовідтворення й розвитку; відкритість і адаптивність до динамічних макро- та мезоекономічних умов; соціально-економічну ефективність міжрегіонального партнерства і міжтериторіальної взаємодії; інтеграцію підходу в існуючу систему управління. Удосконалено понятійно-категорійний апарат дослідження, зокрема поглиблено сутність понять: «регіон», «економічний простір регіону»; «програмна локалізація». Обґрунтовано, що підвищення ефективності розвитку економічного простору регіону в умовах глобальної конкуренції лежить у різних площинах: економічного вирівнювання і

стимулювання, готовності регіонів до підвищення самостійності, сприятливого правового поля розвитку об'єднаних територіальних громад і міжбюджетних відносин у системі «регіон-місто», «регіон-ОТГ», «регіон-село, селище». Обґрунтовано доцільність застосування підходу «розумної спеціалізації» до розвитку регіонального економічного простору. Обґрунтовано, що коеволюційний підхід до розвитку економічного простору регіону на основі міжрегіонального партнерства є найбільш продуктивним в умовах глобальної конкуренції. Розроблено методiku оцінювання рівня розвитку економічного простору регіону, яка включає п'ять етапів: встановлення цілей та пріоритетів оцінювання рівня розвитку і кластеризації регіонів; формування сукупності показників та їх групування; збір й узагальнення статистичної інформації, розрахунок індикаторів з подальшим аналізом динаміки; кластеризація регіонів за кожною групою індикаторів; оцінювання рівня розвитку економічного простору, створення профілів у розрізі окремих кластерів та регіонів за основними напрямками. Запропоновано технологію кластеризації регіонів за рівнем розвитку економічного простору, де розподіл здійснюється за методом k-середніх, що дає змогу проаналізувати динаміку процесу переходу регіону з одного кластера до іншого, визначити ключові напрями удосконалення. В роботі проаналізовано інструменти економічного відновлення економіки постраждалих країн після Другої світової війни, зокрема Німеччини, Франції, Італії, Іспанії, Південної Кореї та Японії. Запропоновано концептуальну схему міжрегіонального партнерства на основі інтеграції внутрішніх процесів та зовнішніх інтересів, спрямовану на організацію внутрішніх процесів у межах локалізованої території на принципах здорової конкуренції. Конкретизовано можливі форми організації міжрегіонального партнерства. Доведено, що концептуальна модель повоєнної трансформації економічного простору регіонів України має базуватися на економічній моделі міського видобутку, виборі та реалізації вектору спільного територіального розвитку, що забезпечує максимізацію соціально-економічних ефектів на основі узгодження інтересів і реалізації потенціалу територій на принципах поліцентризму, міжрегіонального партнерства, «розумного» територіального розвитку. Принципи стратегічного вибору вектору розвитку економічного простору регіону (функціональної цілеспрямованості; комплексності; системності; адаптивності; ефективності) доповнено принципами мінімізації ризиків та балансу інтересів стейкхолдерів. Удосконалено інституціональне забезпечення стратегічного управління розвитком економічного простору регіону, запропоновано алгоритм вибору пріоритетних видів економічної діяльності для регіону. Розроблено три основні сценарії розвитку економічного простору: інерційний (збереження існуючої структури); інноваційний (започаткування нових видів економічної діяльності, що формують структурні зрушення в регіональній економіці); повоєнний (розвиток існуючих видів діяльності з послідовним започаткуванням нових). Запропоновано організаційно-економічний механізм стратегічного управління розвитком економічного простору регіону на основі програмно-проектного підходу. Особливістю розробленого механізму є виокремлення в ньому трьох блоків: механізм цілепокладання для здійснення стратегічного вибору вектору розвитку економічного простору регіону; механізм вибору альтернатив проектів; механізм виконання проектів. Розроблено мультифакторну модель, що ґрунтується на причинно-наслідковому зв'язку між рівнями, результатами виконання проектів і кінцевими цілями розвитку території, яка дозволяє органам регіональної влади визначити за кожним показником співвідношення фактичного і планового обсягів виконання робіт і критичність відхилень, а також реалізувати функції прогнозування.

2. This dissertation is dedicated to summarizing theoretical foundations, substantiating methodological principles, and developing practical recommendations for the development of the economic space of Ukraine's regions under conditions of global competition. A transformation of approaches to developing regional economic space based on the concepts of urban mining, programmatic localization, "smart" territorial development, interregional partnership, and effective inter-territorial interaction among multi-level administrative-territorial units. The main characteristics of the modern economic space are identified as follows: flexibility of self-organization, self-reproduction and development; openness and adaptability to dynamic macro- and meso-economic conditions; socio-economic effectiveness of interregional partnership and inter-territorial interaction; and integration of the approach into the existing governance system. The conceptual and categorical framework of the study has been improved, particularly by deepening the understanding of the following terms: "region", "economic space of the

region”, “programmatically localized”. A methodology for assessing the level of development of a region’s economic space has been developed. It comprises five stages: 1) setting goals and priorities for assessment and clustering regions; 2) forming a set of indicators and grouping them; 3) collecting and aggregating statistical information, calculating indicators and analyzing dynamics; 4) clustering regions for each indicator group; and 5) assessing the level of economic-space development and creating profiles by clusters and by individual regions across main dimensions. A clustering technology for regions by level of economic-space development is proposed, employing the k-means method, which enables analysis of the dynamics of a region’s transition from one cluster to another and identification of key directions for improvement. The dissertation analyzes instruments of economic recovery used by countries after World War II, in particular Germany, France, Italy, Spain, South Korea and Japan. Advantages and disadvantages of implementing each instrument within national post-war recovery models are identified. It is demonstrated that the conceptual model of post-war transformation of Ukraine’s regional economic space should be based on the urban-mining economic model and on selecting and implementing a vector of shared territorial development that maximizes socio-economic effects through coordination of interests and realization of territorial potential according to principles of polycentrism, interregional partnership and “smart” territorial development. A balanced combination of these principles will ensure effective development of a region’s economic space and activate joint potential for comprehensive territorial development. Principles for strategic selection of a region’s economic-space development vector (functional purposiveness; comprehensiveness; systematization; adaptability; efficiency) are supplemented by principles of risk minimization and balancing stakeholders’ interests. To ensure effective strategic planning, spheres of stakeholder responsibility were delineated and responsibility matrices developed. Conditions that support effective interregional partnership include reduction of transaction costs, multiplier effects from joint utilization of territorial potentials, and mitigation of inter-territorial disparities. Core principles for comprehensive reconciliation of stakeholders’ interests encompass establishment of long-term socially significant priorities, corporatism, and social responsibility of authorities, business and communities. Institutional support for strategic management of regional economic-space development has been enhanced, and an algorithm for selecting priority economic activities for a region is proposed. Three principal development scenarios for economic space have been developed: inertial; innovative; and post-war. An organizational-economic mechanism for strategic management of regional economic-space development is proposed, based on a program-project approach designed to decompose strategic goals into tactical tasks and operational processes and to ensure coherence and linkage among them. To support monitoring of the strategy for developing a region’s economic space, a technology structured by governance levels is proposed. A multifactor model has been developed based on causal linkages between governance levels, project performance results and the ultimate territorial development goals; it enables regional authorities to determine, for each indicator, the ratio of actual to planned volumes of work, the criticality of deviations, and to perform forecasting functions.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0117U000935 0121U114146

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Polishchuk A., Kotenko T., Chepurda L. Methodical approach to assessing the level of development of the economic space of the regions. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2022. Vol. 8. No. 3. P. 154-165 (Web of Science).

- 2. Поліщук А.С. Теоретичний концепт розвитку метрополійних структур. Метрополійний вектор розвитку регіонів України. Забезпечення сталого розвитку України в контексті глобального партнерства: монографія / за заг. ред. Л.О. Петкової, О.Ю. Березіної, І.Г. Гончаренко; М-во освіти і науки України, Черкаський державний технологічний університет. Черкаси: видавець Третяков О.М., 2019. С. 304-323.
- 3. Поліщук А.С. Основні тренди глобалізації й урбанізації та урахування їх впливу в процесі управління розвитком регіонів України. Бізнес Інформ. 2020. № 12. С. 133-141.
- 4. Поліщук А.С. Економічний простір у сучасному науковому дискурсі. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2021. № 62. С. 33-44.
- 5. Поліщук А. С. Теорія та практика формування архітекτονіки економічного простору. Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 67. С. 177-183.
- 6. Пріхно І.М., Поліщук А.С. Інтеграція елементів політики згуртованості ЄС в стратегічне планування повоєнного відновлення економічного простору регіонів України. Економіка і організація управління. 2024. Вип. № 3 (65). С. 104-113.
- 7. Поліщук А.С. Впровадження концепції «розумне місто» в Україні. Тенденції розвитку економіки у 2018 році: аналітичні та теоретико-методологічні аспекти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 1 груд. 2018 р.) / відп. за вип. д.е.н., проф. С.О. Якубовський. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2018. С. 146-147.
- 8. Вдовиченко Ю.В., Поліщук А.С. Теоретичне дослідження еволюції атрибутів конкурентоспроможності міст. Децентралізація влади, проведення реформ в Україні. Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад: зб. тез доп. II Міжнар. наук.-метод. конф. (м. Рівне, 13-14 груд. 2018 р.). Рівне: НУВГП, 2018. С. 40-41.
- 9. Polishchuk A. The impact of urbanization on the cities' competition in the global space. Стратегії глобальної конкурентоспроможності: глобальне партнерство для сталого розвитку: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 22 берез. 2019 р.). Черкаси: Черкас. держ. технол. ун-т., 2019. С. 93-95.
- 10. Поліщук А.С. Методи дослідження економічного простору регіону. Актуальні проблеми фінансової системи України: матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів і студентів (м. Черкаси, 26-27 лист. 2020 р.) / Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2020. С. 42-44.
- 11. Поліщук А.С. Стратегічні пріоритети розвитку Черкаського регіону. Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство: тези доп. III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 24-25 берез. 2021 р.). Ч. 3. / Київ. ун-т культури; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 191-194.
- 12. Поліщук А.С. Особливості регулювання урбанізаційних процесів у регіонах. Стратегії глобальної конкурентоспроможності: соціально-економічні виміри: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 26 берез. 2021 р.) / Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2021. С. 42-45.
- 13. Поліщук А. Модель стратегічного управління повоєнною трансформацією економічного простору регіонів України. Актуальні проблеми фінансової системи України: матеріали XX Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів і студентів (м. Черкаси, 23 лист. 2023 р.) / Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2023. С. 231-234.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: підвищення конкурентоспроможності регіону

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U000935 0121U114146

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пріхно Ірина Миколаївна
2. Iryna M. Prikhno

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2922-5548

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дороніна Ольга Анатоліївна
2. Olha Doronina

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7430-4881

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57949010400>;
<https://publons.com/researcher/AAF-5573-2021/>;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=BOWnH8wAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ключ Юлія Ігорівна
2. Yuliia I. Klius

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1841-2578

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коломицева Олена Віталіївна

2. Olena V. Kolomytseva

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6769-0590

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильченко Лідія Сергіївна

2. Lidia S. Vasylchenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6262-6680

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Захарова Оксана Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Захарова Оксана Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Здобувач PhD

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна